

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuler în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Să vorbim...

„Dreptatea“ începe o serie de articoli, al căror scop este — judecând după primul articol apărut Mercuri — se arete cum se explică faptul că dnii Mocsonyi-Babeș, care au aruncat odată asupra metropolitului Miron acuze grave, acum sînt earși calzi amici.

Se vorbească, dar' se vorbească sincer, se dee seamă națiunii despre ideile și tendințele lor, se vedem ce mai pot zice.

Pentru a le da prilegiu să răspundă la toate, noi facem cunoscut și următorul capitol din cartea dlui Eugen Brode:

Partidul național român, eșit din hotărârile unanime ale adunării delegaților dela 1881, a împreunat pe Români transilvăneni cu cei ungureni, cari până aci luptau politicește despărțiți, 'i-a împreunat pentru „apărarea drepturilor și intereselor tuturor, politice, economice, și mai virtos a celor mai desconsiderate naționale și culturale ale lor proprii, ca condițiuni de viață“. S'a instituit un comitet permanent executiv (comitetul național), care avea să conducă afacerile partidului. Pentru Transilvania adunarea „a recunoscut necesitatea de rezistență pasivă“, adică neparticiparea alegătorilor români la alegeri; ear' pentru Ungaria

„se recunoaște oportunitatea de a participa la alegeri și la Dietă, pe cât le permite legea și executarea ei onestă și împregiurările locale, spre scopul de a scoate un număr posibil de deputați naționali, cari în siml legislațiunii naționale se dee exactă expresiune tristei situațiuni mai sus atinse și se stăruiească la evisuirea legilor rele și la mai leala ecutare a acelora, întru îndreptarea actualiei situațiuni“.

Comitetul executiv de nouă, cu reședința în Sibiu, a fost totodată însărcinat „a compune un memorandum explicativ, detaliat în cauze“ și se-i dee „cea mai extinsă publicitate“ (vezi Anexa 35).

Hotărârile adunării delegaților dela 1881, luate numai după lungi și adeseori aprinse discuțiuni, n'au mulțumit însă toate cercurile românești. Mulți dintre delegați au stăruit pentru o acțiune mai energică, și anume ca pasivitatea la alegeri să fie proclamată și pentru Ungaria; ear' pentru-ca această pasivitate generală să nu poată fi explicată ca îndreptată contra imperiului, se manifestase dorința de a se presenta Împăratului un Memoriu. Unii dintre delegați ungureni, conduși de dl Vincentiu Babeș, s'au opus acelor stăruințe și dorințe și au accentuat în același timp importanța solidarității între toți Români. Considerațiunile în favoarea acestei solidarități au învins în adunare, însă nemulțumirile și divergențele de păreri, acoperite în adunarea publică printr'un vot unanim, au răsarit earși în comitetul executiv instituit. Sînția Sa părintele Nicolae Popa, președintele comitetului și șeful partidului, a trebuit în curînd să demisioneze, și locul lui a fost ocupat de dl Partenie Cosma, soțul unei nepoate a metropolitului Miron.

Metropolitul Miron era primul prelat român, instituit prin influența politice maghiare. După moartea metropolitului Șaguna (1873), care organizase biserica răsăriteană pe principiul solidarității, congresul metropoliei (compus din 80 deputați mireni și 40 deputați clerici) alesese de metropolit pe episcopul Ivacicovici dela Arad, un om bătrîn și blând; ear' în scaunul episcopal dela Arad urmasse protosincelul Miron Roman, un fiu de sătean crescut în mijlocul societății maghiare. Guvernul unguresc a milcîit însă ca noul metropolit al Românilor să fie în curînd ales și instituit de arhiepiscop metropolit al patriarhiei ortodoxe dela Cariover (6 August 1874).

dotată cu mari venituri bănești; și astfel scaunul metropoliei dela Sibiu deveni earși vacant. Congresul întrunit (15/27 Octomvrie 1874) alege acum de metropolit, sub presidența episcopului Miron Roman, ca delegat comisar metropolit, pe episcopul Caransebeșului Ioan Popasu. După propunerea ministerului unguresc, Împăratul, în puterea dreptului său, „află însă de a nu întări pe alesul“ (19 Novmrie 1874) și congresul trebuie să pășească earși la o nouă alegere. Episcopul Miron Roman, „după-ce a înțeles că și dînsul e luat în combinație de a fi ales și după-ce ordinea ierarhică nu-i mai permite a se subtrage din combinațiune“, se retrage cu multă modestie dela presidența congresului. Douăzeci și trei deputați lipsesc dela votare, nouă se exclud dela vot, și majoritatea celor rămași (88) pune în urnă plicuri goale fără nume. Sforțările nouă din partea agenților numeroși ai guvernului și ai candidatului produc în urmă la noua votare, o majoritate de șese voturi pentru episcopul Miron Roman, care nouă zile după alegere fu întărit de metropolit (12 Decemvrie 1874).

Dl Partenie Cosma, soțul nepoatei acestui metropolit, venit deodată cu f. P. S. Sa la Sibiu, a ajuns prin demisionarea părintelui Nicolae Popa (astăzi episcop al Caransebeșului), șef al partidului național român.

Dl V. Babeș se însărcinase a face Memoriu „explicativ“, căruia avea să i-se dee cea mai întinsă publicitate, însă d-sa întârzie foarte mult cu lucrarea, până-ce în cele din urmă a refuzat să o facă, și a trebuit ca dl George Barițiu, care na compusese cele două deservite ale dlui Babeș, să o deservirască. Organul dlui Babeș („Luminătorul“ din Timișoara) a combătut și a criticat aparițiunea Memoriului.

Dl Babeș era un vechiu prieten de casă al familiei boierești Mocsonyi din Budapesta, pentru care și politicește se angagia în toate împregiurările. Ear' familia Mocsonyi, înrudită și înscrită cu familii boierești maghiare, întreținea relațiuni cu societatea maghiară. Dl Șandor (Alexandru) Mocsonyi, unul dintre membrii mai distinși ai familiei, era și membru în „Casina națională“ din Budapesta.

„Casina națională, — zice dl Ioan Slavici la 1892, — clubul aristocrației ungare, e un fel de lojă maghiară, în care nu sînt admiși ca membri, decât urmași vechilor magnai ungari și unii dintre oamenii bogați, cari au intrat în legături familiare cu acestia. Prin organizațiunea ei severă, prin cultivarea spiritului de clasă și prin bogățiile de cari dispune, „Casina“ a devenit încetul cu încetul adevăratul stăpîn al Ungariei. Dl Coloman Tisza, care timp îndelungat a fost susținut de „Casina“, s'a retras în urma unei hotăriri luate în saloanele „Casinei“, ear' actualul (1892) guvern al Ungariei e constituit parte din delegați de ai „Casinei“, parte din oameni agreeați de ea. Fără de aprobarea „Casinei“, nu se prezintă parlamentului din Budapesta nici un proiect de lege și nu se ia nici o măsură de interes general.

„Simțindu-și puterea, „Casina“ are velleități de mare putere europeană și ține să determine politica externă a monarhiei mai ales în ceea-ce privește relațiunile cu țările din Orient. Astfel astăzi politica orientală a monarhiei, în adevăr, e condusă din „Casina“, și încă demult se lucrează din „Casina“ pentru stabilirea unei înțelegeri directe și trainice cu boierimea română, singura elită socială în Orient“.

Guvernul unguresc n'avea deci motive a se îngrijii prea mult de „solidaritatea“ Românilor, proclamată în adu-

narea delegaților dela 30 Aprilie (12 Maiu) 1881, nici de noul partid românesc, pe cât timp metropolitul Miron și dl Șandor Mocsonyi se aflau în fruntea lui. Pentru-ca însă lucrul să nu fie deochiat, s'a îngrijit ca să se înființeze la Budapesta un alt partid românesc, care avea rolul să fie guvernamental. S'a înființat tot acolo și un ziar românesc, „Viitorul“, organ al acestui partid guvernamental, și a fost pus sub direcțiunea dlui Dr. Cornel Diaconovich. De altă parte dl Cosma, ca șef de partid, căuta să-și asigure și opiniunea publică românească pentru conducerea d-sale, prin întemeierea unui nou și mare ziar românesc, ce-l proiectase. Metropolitul Miron a venit dlui Cosma într'ajutor, destituind pe părintele Nicolae Cristea din direcțiunea ziarului „Telegraful român“, pe care o ocupa în virtutea testamentului metropolitului Șaguna.

În mijlocul acestor potriveli pentru a împinge pe nesimțite și cu încetul politica românească pe căi nouă neagreate de popor, s'a aflat o mână de bărbați independenți, cari stringînd prin contribuțiuni o sumă de 40.000 florini, au întemeiat „Tribuna“, primul ziar politic zilnic la Români de peste Carpați (Aprilie 1884). Ca aderentă sinceră a programului național dela 1881 și ca apărătoare devotată a politice românești tradiționale, „Tribuna“ a trebuit să deschidă focul în contra „Luminătorului“, organul dlui Mocsonyi-Babeș, în contra „Telegrafului Român“, organul metropolitului Miron și al nepotului seu Partenie Cosma, în contra „Viitorului“, organul dlui Coloman Tisza și chiar în contra „Luminătorului“, organul dlui Babeș, care na compusese cele două deservite ale dlui Babeș, să o deservirască. Pozițiunea noului ziar național independent nu era deci nici decum ușoară, și adversarii sei, numeroși și puternici, se mîngăiau cu speranța unei apropiate încetări a lui.

Curînd după înființarea „Tribunei“ (Maiu 1884), delegați români s'au întrunit a doua-ora în conferență, și domnul Partenie Cosma a fost nevoit să se retragă din comitet. Cei legați în politica de solidaritate, în frunte cu dl V. Babeș, au stăruit însă în părerea, că nu e timpul oportun pentru o politică mai hotărîtă. De abia în conferența dela 1887 rezistența pasivă s'a proclamat pentru toți Români, și numai pentru patru cercuri electorale din Ungaria s'a admis, ca excepțiune, participarea alegătorilor la alegeri. Conferența a luat și hotărîre pentru așternerea unui memoriu la Împărat și a ales mai mulți „tribuniști“ în comitetul executiv, pus sub conducerea dlui George Barițiu.

Aceste hotărîri ale Românilor nu puteau să placă „Casinei naționale“ din Budapesta, care făcea tot posibilul pentru-ca Români să se înstrăineze de Viena și de Casa domnitoare și să fie predați atotputerniciei Maghiarilor. Dl Babeș a declarat în noul comitet național, care se ocupa cu stabilirea textului Memoriului (August 1887), că guvernul are intențiunea de a disolva comitetul și că ar fi bine dacă comitetul s'ar declara el însuși pe sine disolvat. După-ce această părere n'a fost admisă, dl Babeș a accentuat, că Români nu cu jalbe cătră monarhi, ci atunci când ei vor ști să se arete primejdioși, vor recăștiga drepturile lor: a pus în vedere pentru cazul așternerii Memoriului, contra manifestațiuni și s'a retras din comitet. Părintele Vasile Lucaci a fost arestat în drum spre Sibiu, dl Slavici și mai târziu și dl Barițiu, s'au retras și ei din comitet.

Deja la 1884 guvernul începuse seria de procese politice contra Românilor. La 15 Decemvrie 1884 se debate primul proces contra „Observatorului“, (foaia dlui Barițiu) și la 3 Februarie 1885 al doilea (contra „Tribunei“). Guvernul disolva curtea cu jurați din Sibiu, care Jdase verdict de acitare în ambel

proces, și institue curtea cu jurați în Cluj. Înaintea acestuia urmează la 12 Maiu 1886 al treilea proces (contra „Tribunei“) și la 13 Maiu 1886 al patrulea (tot contra „Tribunei“). După conferența națională dela 1887 procesele se succed acum mai des și pedepsele devin mai aspre. În anul 1888 se desbat șapte procese. Dl Slavici, directorul „Tribunei“, intră în vara anului 1888 pentru un an de zile în temnița din Vaj și adversarii „Tribunei“ erau convinși, că întreaga direcțiune națională primise o lovituură de moarte prin această întemnițare. Procesul dlui Slavici avea de basă declarațiunea generalului Doda, unicul deputat român, care în campania electorală a mai putut fi ales cu program național. Dl Doda zisese în adresa sa cătră președintele Camerei ungurești din Budapesta:

„Ne aflăm astăzi în fața faptei politicește importante, că unul dintre cele mai importante două popoare ale Ungariei, aproape trei milioane de suflete, poporul care în ciuda împărțirii măiestrite a cercurilor electorale, tot mai constituie în 70—75 cercuri marea majoritate a poporațiunii, dacă nu chiar totalitatea ei, la cele din urmă alegeri n'a putut să se valideze decât într'un singur cerc.

„Acesta e cercul Caransebeșului, și eu am parte de onoarea de a-i reprezenta.

„În urma ecestor împregiurări anormale, mă afl și eu într'o situațiune anormală. Aș fi în dietă singurul și numai eu reprezentant național al întregului popor român și asupra mea ar căde datoria să afirm, eu singur numai, față cu deputații dietei, interesele naționale ale celor aproape trei milioane de cetățeni.

„Sarcina aceasta ar întrece atât de mult puterile mele modeste, încât nu mă pot împăca nici cu gândul ei. De altă parte, ar fi o tradare față cu națiunea mea, pentru care sînt gata să mor, dacă aș renunța la mandatul meu de deputat și aș sacrifica prin asta și acest singur cerc național al poporului român.

„Pus în situațiunea aceasta, regret, că nu-mi pot prezenta Dietei credențiale, ci mă vîd silit a Vă ruga, domnule Preșident, să aduceți la cunoștința Onoratei Diete, că: eu nu iau parte la deliberațiunile Dietei, nici la mandatul meu de deputat nu renunț.“

Guvernul unguresc, care se temea de pășirea bărbătească a generalului Doda, susținut cu atîta căldură de „Tribuna“, nu numai că i-a invalidat mandatul, ci a chemat pe general și înaintea curții cu jurați din Arad, care l-a condamnat, în lipsă, la doi ani închisoare și la o mie florini amendă. Generalul, greu bolnav, a fot grațiat de Împărat înainte de a se executa sentința.

Energia și asprimea guvernului unguresc, manifestate cu această ocazie contra susțitorilor politice românești întemeiate pe alipirea „tradițională“ cătră Împărat au avut efectul, că comitetul național și „Tribuna“ au căutat să-și apropie earși elementele românești influențate de „Casina națională“ din Budapesta. După stăruințele bărbăților grupuți în giurul „Tribunei“, dl Șandor Mocsonyi a intrat în comitetul dirigent al acestui ziar (Octomvrie 1888). Însă în curînd s'au produs între întemeietorii ziarului și dl Mocsonyi un conflict, care însă, prin spiritul de conciliare a ambelor părți, a fost aplanat. După întoarcerea dlui Slavici din temniță în redacțiunea „Tribunei“, s'a produs al doilea conflict, care s'a terminat cu demisionarea dlui Mocsonyi (Octomvrie 1889). Dl Mocsonyi însuși a recunoscut, că d-sa reprezentă o altă direcțiune politică, pe care „Tribuna“ nu voește să o accepte.

„Eu am voit, — zice d-sa într'o scrisoare adresată autorului acestei scrieri — nefînd de acord în unele privințe esențiale cu spiritul național al „Tribunei“ să-l abandonez ca un spirit, ce după

părerea mea ar fi mai corîspunzător scopurilor noastre naționale și a pregărit astfel calea pentru opera mare a concentrațiunii tuturor elementelor naționale. M'am convins, că ajungerea acestui scop e o absolută imposibilitate. Dar' nici scopurile mai mici ce-mi propusesem nu le-am ajuns. Deși atacurile personale au încetat, a rămas însă spiritul certăref, ce e drept mai moderat ca mai înainte. Nici velleitățile centraliste vechi nu s'au putut liniști.

„Spiritul național“, pe care dl Mocsonyi nu l'a putut impune „Tribunei“ în decursul unui an, cât a stat în direcțiunea ei, nu putea fi decât spiritul ce ar fi fost agreeat de „Casina națională“ din Budapesta. Dl Mocsonyi a dorit, ca „Tribuna“ să nu atace pe prelați români, să nu discute pactul dualist, să renunțe la „cochetăria“ cu lealitatea dinastică, care seamănă a servilism, și era de opiniunea, că n'ar fi o tactică rea, spre a căștiga pentru noi tripla alianță și prin ea monarhia și pe Maghiari, dacă i-am spăria cu o mică dosă de „rusofilism“. Adeacă cu alte cuvinte: agenții guvernului cei mai cu trece și mai cu influență între Români să nu fie combătuți, politica maghiară să nu fie atacată în fundamentele ei, să se slăbească propagarea dinasticismului și să facem pentru Viena puțin rusofilism!

În același timp (1888/9) dl Babeș după stăruințele mai ales ale domnului Lucaci și Coroianu, a revenit asupra demisionării sale și a intrat din nou în comitetul național, unde a luat parte la discuțiunile asupra textului Memorandului cătră Împărat. Dl Mocsonyi, care primise și d-sa să colaboreze la Memorand, a refuzat însă să vină în mijbrii și s'expunese la mai toată mencrearea Memorandului era mereu zădărnicită și nu se putea ajunge la un rezultat; în sfîrșit comitetul s'a hotărît să se transporte întreg în casele dlui Mocsonyi din Budapesta, ca să aibă plăcerea de a discuta cu d-sa. Dl Mocsonyi a rămas nemișcat și spunea, că nu e timpul oportun pentru-ca Memorandul să fie așternut, ear' comitetul a plecat neconvins de dl Mocsonyi.

Guvernul unguresc, care în tot timpul negocierilor dintre dnii Mocsonyi-Babeș de-o parte și „Tribuna“ și comitetul național de altă parte, suspendase toate procesele politice, a pornit după-ce s'a convins, că aceste negocieri nu au rezultatul dorit, o nouă campanie de persecuțiuni. La 11 Septemvrie 1890 Părintele Macaveiu, un colaborator al „Tribunei“, e condamnat la un an și jumătate temniță și în același proces dl Septimiu Albini, redactor răspunzător al „Tribunei“, la șese luni temniță ordinară. Dl Jeszenszky, procuror substituit (astăzi șef de secție în ministerul de interne) atacă cu ocazia acestui proces în mod provocător pe poporul român și afirmă de pe tribuna ministerului public, că atitudinea Românilor la 1848, când au luptat contra revoluționarilor maghiari și pentru Împărat, e o rușine. Comitetul național (afară de dl Babeș), fiind față la desbaterea acestui proces, a luat în Cluj hotărîrea pentru o acțiune mai energică a partidului și pentru convocarea delegaților din toată țeara pe ziua de 15/27 Octomvrie 1890 în o conferență națională extraordinară.

Cu toate cele petrecute până aci, în conferența dela 1890 s'au făcut nouă încercări pentru a face cu puțință mergea împreună cu aderenții dlui Mocsonyi. Hotărârile acestei conferențe nici nu trebuiesc considerate decât ca rezultatul unui compromis între aceste două direcțiuni. Se aprobau motivele aduse pentru neașternerea până atunci a Memorandului, se decidea din nou „publicarea unui Memorand politic, care să cuprindă toate gravaminele poporului român, ear' aducerea gravaminelor la cunoștința Prea Înaltului Loc să se facă când va fi de lipsă“. De altă parte, dl Babeș primia ca adunarea să proclame unele principii politice, ce priveau mai ales politica externă și prin-

*) Protocolul congresului extraordinar național-ortodox pentru alegerea de metropolit, Sibiu, 1876. Editura și proprietatea metropoliei.

cea mai mică „dosă de rusofiliism“. Comitetul național își sporia numărul membrilor (la 25) „cu considerațiune la situațiunea agravată“. Dl Babeș era aclamat de președinte al comitetului, domnul George Pop de Basești și autorul acestei scrieri de vicepreședinte.

Deși dorința tuturor era, ca acest nou comitet întărit să lucreze în bună înțelegere și să se rezolve odată spre mulțumirea generală mai ales chestiunea Memorandului, totuși s'a dovedit în curând, că împlinirea acestei dorințe era cu neputință. Precum se încercase dl Mocsonyi la „Tribuna“ să schimbe „spiritul național“, așa căuta acum dl Babeș să facă același lucru în comitetul național. *D-sa continua a întreține, și ca șef al partidului național — în contra vederilor partidului — relațiuni politice cu metropolitul Miron*; la Budapesta cultiva legături cu presa kossuthistă, unde propaga idea unui „dualism maghiaro român“; dela București aducea vesti bune dela — prințul George Bibescu; ear' afacerea cu Memorandul devenia sub conducerea d-sale din ce în ce mai încurcată. Conflictul din sinul comitetului național a și izbucnit în curând, și de astă-dată, ca și la „Tribuna“, pe față și în public.

După-ce nu s'a putut ajunge ca să se schimbe „spiritul“ nici la „Tribuna“ și nici în comitetul național, guvernul ungurec și domni Mocsonyi-Babeș în alianță cu cercurile influențate de metropolitul Miron și de nepotul seu Partenie Cosma, care într'acest restimp devenise directorul exclusiv al băncii „Albina“, au încheiat o legă cu scop de a scoate din luptă pe bărbății ce erau grupați în jurul „Tribunei“. Deja dela retragerea dlui Mocsonyi din direcțiunea „Tribunei“ se aștepta o slăbire a pozițiunii ei, și deoarece dl Mocsonyi cu ai sei făceau parte din societatea pe acțiuni, care în temeiase și susținea foaia și tipografia, s'a început o lucrare de subminare în sinul acestei societăți. Pentru a curma aceste noue intrigi, direcțiunea societății a propus lichidarea și desfacerea ei, ceea-ce a și fost adoptat de adunarea generală (4 Febr. 1891). Societatea stând, conform legilor comerciale, sub controlul tribunalelor, dl Mocsonyi nu s'a sfîșit a reclama ajutorul tribunalului și a da în judecată societatea, pentru a împiedeca lichidarea ei. Deoarece-programele erau în conformitate cu legile, tribunalele, deși compuse din judecători maghiari, n'au putut să dea sentință în favorul dlui Mocsonyi, și lichidarea și desfacerea societății au putut fi duse la capăt fără-ca pozițiunea și atitudinea „Tribunei“ să fie zguduite și modificate. În adunarea generală de lichidare dl Mocsonyi a ținut un discurs politic, din care extragem aci, după însemnările stenografice, următoarele părți esențiale:

„Dl Brote a precizat bine contrastele dintre părerile domniilor-lor și între

ale celorlalți, adică ale noastre. Este pe de o parte o politică, care își bazează speranțele sale pe autoritatea și pe puterea Coroanei, sau mai bine zis pe dinastie, sau și mai bine zis pe Camarilla din Viena. De altă parte, există o direcțiune politică, care zice se-și iee Români speranța dela Coroană pentru totdeauna, pentru că de acolo n'au ce să aștepte nimic, și se-și întorcă fața altundeva. Unde? Nu știu nici eu. Aci trebuie să fac unele întregiri, precisări și rectificări.

„Dacă îmi aduc bine aminte, eu atunci, prima-dată când a fost vorba despre intrarea mea în direcțiunea „Tribunei“, trei puncte am formulat, la cari era între noi o diferență: Unul se referea la chestiunea de drept public (staatsrechtliche Frage), la relațiunea dintre Ungaria și Austria, sau și mai bine precizat, la atitudinea partidului național față cu organizarea dualistă a monarhiei. Încă dela anul 1872, în conferențele din Arad, după discuțiuni aprofundate, s'a luat hotărîrea că noi avem să urmărim o atitudine rezervată față cu dualismul monarhiei, și anume din următoarele considerațiuni: Că nu este exclusă posibilitatea, presupunând bunăvoință și pricepere la Maghiari, ca noi să vedem toate aspirațiunile noastre naționale, și cele mai îndepărtate, îndeplinite și realizate în cadrul dualismului. De altă parte earăși nu avem motiv politic serios ca să ne angajăm pentru această formă de stat. Nu putem ști cum se vor desvolta lucrurile. Eu nu cred, că în desvoltarea monarhiei noastre și a situațiunii ei interne se se întempe un proces retrograd într'acolo, că idea unității monarhiei se se intrupeze în oare-care formă palpabilă. Angajându-ne pentru această idee, abandonată chiar de dinastie, ne-am lega mâinile, pentru cazul probabil, că desvoltarea politică internă a Austro-Ungariei va face progres tot în direcțiunea de desolvare. Aci este deosebirea esențială între noi. Și noi, cari nu suntem de părerea dlui Brote, nu spunem că renunțăm pentru totdeauna la speranța noastră pentru un sprigin eventual din partea Coroanei. Noi zicem: noi vom gravita spre Viena, dacă vedem că punctul de gravitațiune natural, după firea situațiunii actuale, încă venim ca evenimentele se desvoltă într'acolo, ca acolo să apărăm tendințele noastre politice; dar' vom gravita și spre un al treilea loc, nu la Budapesta, nici la Viena, dacă va fi trebuință“.

În același timp, dl Babeș caută să nimicească opoziția din comitetul național în contra d-sale, prin mijlocul despotice al excluderii unora din membrii mai marcanți ai comitetului; metropolitul Miron făcea presiuni asupra clerului, ear' dl Cosma asupra datornicilor băncii; guvernul continua cu procesele înaintea curții cu jurați.

În asemenea împregiurări, comitetul național a apelat la părerea delegaților și a alegătorilor și a convocat conferința națională la Sibiu pentru 8/20 Ianuarie 1892. *Spre surprinderea tuturor s'a prezentat, pentru prima-dată în viața sa, și dl Mocsonyi în mijlocul delegaților*. Lupta dintre direcțiunea politică reprezentată de dl Mocsonyi și direcțiunea politică a „Tribunei“ s'a terminat cu votul unanim al conferinței naționale pentru așternerea *fară amânare* a Memorandului la Împărat. În comitetul național nu s'au ales decât aderenți ai acestei direcțiuni. *Dl Mocsonyi n'a tras consecuențele firești și leale ce ar fi trebuit să tragă, din punct de vedere național, din acest vot al conferinței*. *D-sa avea să aleagă: sau să se retragă cu totul din partid, sau rămânând în partid să iee o atitudine rezervată și binevoitoare față cu o acțiune care, deși n'avea aprobarea d-sale, avea însă aprobarea reprezentanțiunii recunoscute a națiunii*. *Na ales însă nici una din aceste două căi, ci a rămas în partid și a căutat să slăbească după putință acțiunea*. Deși toate culorile politice din partidul național erau legate altcum prin unanimitatea votului, s'a început, îndată după adunare, în coloanele „Luminătorului“ (organul românesc al dlui Mocsonyi), în „Romänische Revue“ (organul german al dlui Mocsonyi), și în „Telegraful Român“ (organul metropolitului Miron) o campanie foarte strașnică în contra „memorandistilor“. „Gazeta Transilvaniei“, care nu-și mai putea găsi firul, susținea altcum votul conferinței, dar' cămbătea cu toate acestea comitetul național, care era chemat să îndeplinească acel vot. Tendința dlui Mocsonyi era, fără îndoială, de a zădărnici așternerea Memorului, de a slăbi încrederea poporului față cu noul comitet național și de a da tot mai multe arme în mâna adversarilor maghiari.

La 16/28 Maiu 1892 o deputație de trei sute de membri, condusă de comitetul național, se afla la Viena pentru a prezenta Memorul împăratului.

„După faliment“. Sub titlul acesta arătasem cum „Dreptatea“ a publicat un articol care este o ruptură de cătră programul național.

În numărul seu dela 21 Iunie „Dreptatea“ retrage acel articol zicând: „Nu cred, după-ce dela aparițiunea articolului publicat de noi a trecut un timp atât de îndelungat, să mai insistăm asupra lui, constatăm numai, că noi nu ne-am identificat nici-odată cu părerile emise în acel articol“.

„De repetiție-ori am accentuat și accentuăm și acum, că noi nu facem politică de ceterie, nici stăm în serviciul unei clice, ci înainte de toate în serviciul cauzei noastre naționale. Ca organ, care ține foarte mult la cinstea politică, noi am dat și dăm loc în coloanele ziarului nostru și astorfel de păreri, cari nu exprimă vederile noastre. De altă parte nimic nu ne împedecă și nu ne poate împedeca să luăm o poziție hotărâtă și față de acei aderenți ai noștri, cari nu reprezintă interesele noastre naționale așa după-cum credem noi că zace în interesul nostru obștesc“.

Margot.

Novelă.

De

Alfred de Musset.

(Urmare.)

Dar' Pierrot știa mai bine că nu stătuse patru ciasuri sub apă, fiindcă el o văzuse sărind în rlu; și în pasiunea lui era departe de a-l crede pe medic; alergă deci în urma lui și aruncându-se înaintea lui îl rugă cu mâinile împletite, să nu-i detragă ajutorul cât e timp încă. „Dar' ce ajutor, omule“, strigă acesta supărat, „ce ajutor? Nu vezi că n'am la mine nici instrumentele ce 'mi-ar trebui?“

„Mă duc se 'ți-le aduc, domnule“, se rugă Pierrot, „spuăe-mi numai unde sunt și așteaptă-mă aici, peste câteva momente mă reîntorc“.

Medicul, grăbit cum era, își mușcă buzele de năcaz, de prostia ce o spusese, vorbind de instrumente. Era convins, că Margot a murit, totuși nu se putea scutura de Pierrot fără a-și compromite reputațiunea în sat.

„Dute dar“, îi zise el în fine, „guvernanta mea îți va da o cutie de tinichia, să 'mi-o aduci; până atunci eu voi încerca să-i fac niște fricțiuni. Vezi de grăbește, și adu cu tine și cenușă, ca să o putem la urmă încălzi; deși toate vor fi înzadar, adause el bătând din picior. „Haid, ai plecat?“

„Da, domnule“, răspuse Pierrot, „și ca să viu mai în grabă, mă duc călare“.

„Fără a mai aștepta permisiunea doctorului, se aruncă în șea și dispără. Un sfert de cias mai târziu, calul medicului venia în galop peste câmp. Pierrot îl mînașe sdră-

Cine ne-a urmărit cu atențiune se va fi convins dealtmintre de mult de lucrul acesta“.

Actualii șefi întemnițați, pe care 'i-a servit și-i servește „Tribuna“ sunt „ceterie“ „clică!“ Frumoașă judecată

Va să zică: „Noi am dat și dăm loc în coloanele ziarului nostru și astorfel de păreri, cari nu exprimă vederile noastre!“

Sub acest titlu și neținând cu cale să luată poziție față de părerile altora, ca în cazul present important, nici când vi-se cere, puteți scrie, ca atunci, se-și placă guvernului, ca azi se-i convină poporului român, mîne se-i convină triplicei, poimîne Rusiei etc.

Credem că acest chip de-a produce nedumeriri și govări nu se poate admite în jurnalistica noastră. Ea trebuie să știe ce vrea. Și mai ales să știe atunci când programul este foarte lămurit.

„Este adevărat“, — zice ziarul „Dreptatea“, că trebuia să revenim asupra lui, dar' după-cum însași „Tribuna“ recunoaște publicarea lui s'a servit imediat după condamnarea redactorului nostru, dl Dr. Brăncuș, și fiind astfel peste măsură ocupați și îngrămaditi cu alte chestiuni mai momentuoase, nu s'a făcut peste putință, ca să mai revenim asupra acestui obiect“.

Într'o jumătate de an să nu ai timp a reveni de — „ocupat“ și „îngrămadit“ ce ești!

E greu de crezut.

În tot cursul îndreptățește o gravă bănuială.

Dr. Lueger și Ungurii.

Ziarele maghiare sînt pline de injurii la adresa Drului Lueger. Reproduc însă în același timp și frecul ce viitorul primar al Vienei li-a tras în Reichsrath.

Estă ce a zis — între altele — Dr. Lueger:

„Până-ce noi ne certăm între noi, Polonezii și maghiaro-jidani se aliază și ne scotocesc buzunarele... Forma actuală a dualismului nu este rezultat al unei înțelegeri reciproce, acest dualism este rezultat al trădării de majestate a Ungurilor, cari la 1866 s'au aliat cu străini în contra Austriei... În Ungaria guvernează partidul, care duce corupțiunile electorale până la extrem; excocheriile Bloch pe lângă ale Ungurilor sînt jucării!... În Ungaria dominează partidul, care oprimă nemilos pe Germani, care pe Români vrea să-i extirpeze, care aruncă în temniță pe oamenii credincioși împăratului, care amenință cu cea mai mare primejdie dinastia și monarhia“.

Spicuri din foile maghiare.

Un membru din expedițiunea contelui Zichy trimite din Samarkand o scrisoare ziarului „Pester Lloyd“ datată din 21 Iunie n., în care între altele scrie: „Emisul din Buchara Abdul Adah Chan ne-a primit în 17 Iunie în reședința sa Kermive. În gară ne-a întîmpinat un funcționar, investit cu rangul unui general-major, poftindu-ne să luăm loc în 3 trăsură“.

„În puține minute am ajuns în reședință. La poartă ne primi o gardă de onoare, care ne conduse prin mai multe odaie goale, într'o odaie cu vre-o câteva scaune și un

vên. Înaintea și înapoia lui pe șea era câte un sac plin de cenușă“.

„Vezi, că n'am perdut vremea“, zise sărind din șea, doctorului ce sta în ușa colibei. „N'am stat de vorbă, și fiindcă guvernanta d-tale nu era acasă, am luat eu ce 'mi-a trebuit“.

„Dracu se te iee“, se gândi doctorul, „mi-ai ologit calul pe o zi și mai bine.“ Întrară apoi în colibă.

Doctorul începă să-i sufle moartei aer prin mijlocirea unui instrument, al cărui capăt îl introducea în gâtul biete Margot. Pierrot aprinse focul și puse cenușă la încălzit; apoi până una alta începu se frece brațele moartei, după zisa medicului. Când cenușă fu ferbinte, o răspândiră pe pat și așezară pe moartă în ea, așa că corpul ei fu învălît de tot în masa cea caldă de cenușă. Doctorul vîrsă câteva picături de ammoniaque pe buzele moartei apoi se uită la orologiu. „Ei, cată ce am făcut“, zise el în fine, „pentru un mort am să las să pară cei vii.“

„Domnule“, începă Pierrot desperat, mai rămai o jumătate de cias, căci îți plătesc.“

„Nu se poate, dragul meu, nu voi bănii tăi“.

Pierrot se apropiă de doctor și îi întinse o monetă de șese franci. „Estă“, zise el, „pentru o jumătate de cias încă“.

Acel ban de argint era întreaga comoră a băiatului Pierrot; o scosese de sub patele așternutului, unde o păstra într'o pungă veche. Doctorul, bine înțeles, o luă.

„Fie, încă o jumătate de cias, dar' nici o secundă mai mult, căci vezi bine că-mi perd timpul înzadar“.

Jumătatea de cias trecu, Margot era încă tot ca marmora; nu arătase nici un semn de viață. Medicul îi ascultă pulsul.

fotoliu, unde ne aștepta emirul. Cont-le Zichy, îmbrăcat în gală, (în dismagyar, de sigur Red. „Trib.“) îi adresă în ungurește următoarea vorbire, care imediat a fost tălmăcită în limba arabă:

„Alteț! O expedițiune științifică maghiară este, care are fericirea de a apăra înaintea Alteței Voastre. Ca să cercetăm urmele strămoșilor noștri, cari au trecut pe vremea emigrațiunii popoarelor pe aci, am făcut lunga cale din țeara Ungurilor. În țeara Alteței Voastre tot ne-a încântat și sîntem mândri că putem să vă numim frați pentru-că noi sîntem de același sânge. — După aceasta darul emirului uorologiu de nichel“.

Un caraghiosluc ca și acesta numai Zichy poate păți: îl primește bine o „Alteț“, care îi dă cadou un ceasornic de... nichel... Frații de același sânge s'au întălnit în fine, patria strămoșească este găsită! Maghiarii de „acasă“ ar trebui să ilumineze...

Revista politică.

(Cehii despre intrarea lor în viitorul guvern). Ziarele tuturor partidelor politice din Cisleithania vorbesc despre eventuala, chiar posibila intrare a Cehilor-tineri întru alcătuirea viitoarei majorități. Ocupându-se cu știrile acestea „Národní Listy“ dela 2 Iulie le comentează într'un articol de fond intitulat „Perseveranța, răsunătorul nostru“. Din ele se vede cam cât temein au astfel de știri. Estă câteva pasaje din articolul pomenit:

„Punctul de gravitație al situației zace acum în Praga!“ — scrie „Sonn- u. Montagszeitung“, prevestind pe „Taaffe la orizont, care — zice — earăși va fi chemat pentru a lua din nou frînele guvernului și a construi un guvern neparlamentar, stând deasupra partidelor, care ar urma o politică favorabilă Cehilor. Spre acest sfîrșit — zice — tratează pe omul seu de încredere în Praga cu frunții partidului ceh-tinăr, oferindu-le schimbarea guvernului țerii și desființarea stării excepționale — nu ca preț învollei, ci ca condiție pregrăitoare a negocierilor peste tot“.

„Ziarului ceh-bătrîn earăși i-se telegrafează din Viena: Aici se afirmă în mod pozitiv, că la alcătuirea noului guvern se va procedea atunci, când se va și rezultatul negocierilor cu Cehii-tineri“.

„Ar fi un păcat de moarte și fatală afară din cale pentru națiunea noastră — scrie „N. Listy“ — dacă el, din opoziția sa actuală plină de efect, s'ar lăsa a fi înjugat în jugul unei majorități guvernamentale, nainte de a avea promisiunea solemnă dela viitorul guvern, că în timp determinat va îndeplini pretenșiunile noastre, anume: reprezentarea dreaptă a poporului nostru în dietele țerilor locuite de Cehi; deplina egală îndreptățire a limbii noastre cu cea germană, în sfîrșit realizarea dreptului public ceh, adică autonomia constituțională, legislatoare și administrativă a celor trei țeri ale coroanei cehice (Boemia, Moravia, Silesia).“

„Estă ce vom noi și dela pretenșiunile acestea nu vom absta nici-odată; aceasta e condiție sine qua non a noastră. Până nu va exista un guvern, care va renunța dela nefecitul sistem centralistic și care va manifesta

„S'a sfîrșit“, zise el, luându-și pălăria, apoi ești pe use“.

Pierrot știa acum bine că rugămintele nu mai ajută, parale nu mai avea să-l plătească, ce să facă? Înaintea colibei era legat calul medicului; Pierrot ești din colibă odată cu acesta, și se postă înaintea calului cu acea înfiște desperată, cu care oprise mai zilele trecute și pe Gaston în drum.

„Ce mai e, vrei doar“ să mă culci la tine, în această noapte?“ întrebă doctorul năcăjit.

„Ba“, — răspuse Pierrot, „dar' trebuie să mai rămăi o jumătate de cias, e prea obosit calul“. Vorbind astfel, ridică de jos un par de viie, și-l măsură pe doctorul nu știu cum din ochi, încât acesta se întoarse fără vorbă și întră din nou în colibă.

„Așa, domnule“, zise Pierrot intrând în urma lui, „căci după șese ciasuri poate încă să-și vină în fire un înecat“.

„Ce-i“, tipă doctorul ești din fire, „cine 'i-ia spus nebunia aceasta. Atăta lipsește: să stau șese ciasuri în vizuina aceasta“.

Vezi șese ciasuri, răspuse Pierrot cu o finiște desperată; „sau îmi vei lăsa aici mașina și mă vei înveța cum să sufli eu cu ea, să vezi că va merge“.

Medicul înzadar se infuriă. El fu silit să rămână, cât de frică cât de voe bună; rămase două ciasuri întregi. După-ce expirară două ciasuri zadarnice, începă să-și peardă nădejdea chiar și bietul Pierrot, și în fine, dete drumul medicului.

Rămase singur la capătul patului, sta nemîșcat într'o desnădăjduire cumplită; trecu astfel încet restul zilei. (Va urma.)

FOIȚA „TRIBUNEI“

Orfana.

Vîntul nopții trist colindă
Printre frunzele din ramuri,
Și ca el de rugătoare,
O copilă plîngătoare,
Pe la porți și pe la gîmuri
Trist colindă.

Dară lumea n'are suflet,
Să deschidă n'are cheie,
N'are-aur pentru durere,
N'are glas de mîngăiere,
Nici lăcaș pentr'o femeie,
N'are suflet.

Și copila desperată
Ochii 'n lacrimi 'și-i ascunde,
Căci durerea-i este mare,
Ear' insultelor murdare
Cu suspine ea răspunde
Desperată.

Când era la ei acasă,
La moșia-i pîrîntescă,
N'avea lacrimi nici suspine,
Dar' în schimb avea vecine,
Cari cu bine se-i servească
Ei acasă!

Ca de ea așa s'asculte,
Nu-i putea-i găsi părechia,
Când rostia câte-o poruncă
S'adunau din vîi și luncă
Și-și plecau cu drag urechia
S'o asculte.

Dară azi când e orfană,
Azi când Roma nu mai este,
N'are clipă liniștită,
Căci la jug înlînțuită
Un barbar o schingiește
Că-i orfană!

Și 'ndeșert a plîns de veacuri,
Doar' tiranul milă n'are,
El te bate și te 'njură,
Te despoaie și te fură,
Să-i pui pofta la înfrînare
Nu sînt leacuri.

Și 'nvocănd Dumnezeuirea
În nespusa ei durere,
A pornit în lung și 'n latul,
Colindat-a pe 'mpăratul,
Dar' un glas de mîngăiere
Nicăire.

Și 'n amarnica-i viață
Dup'atîta chin, durere:
Ea' un glas de după munte
Pîn' la ea făcendu-și puncte
O deșteaptă 'i dă putere
Și viață.

Este blînda Românie,
Soricioara-i liberată,
Care dulce-i amintește
De un timp, ce nu mai este,
Când și ea a fost odată
În robie.

Și la glasul ai sormană,
Earăși crede, ear' sperează,
Chiar și nemiloasa lume
S'a schimbat ca prin minune
Și cu drag îmbrățișează
Pe orfana.

CRONICĂ

Sibiu, 4 Iulie n.

Din cauza sfintei sărbători de mână, nrul proximal al foii noastre, va apare numai Luni seara.

Examenul de maturitate la gimnaziul român din Braşov. Examenul verbal de maturitate s'a ținut luni, Marti și Mercuri în 19, 20 și 21 Iunie v. sub prezidiul dlui archimandrit Dr. Il. Pușcariu. Comisar guvernial a fost dl. Teglă G. directorul școlii reale de stat din Deva. Au fost admiși la acest examen 26 abiturienți, dintre cari 3 sau retras din cauză de boală.

S'a supus deci examenului verbal 23 de inși. 19 din ei au trecut examenul cu succes, iar 4 inși au fost respinși din câte un studiu pe Septembrie a. c. Rezultatul a fost următorul: au depus examenul cu foarte bine 3 inși, și anume: N. Sucică, Marius Sturza și Neagoe Popea; — cu bine 9 inși: I. Benig, Val. Bude, Em. Dan, Dum. Eramia, Il. Oana, Teod. Pap, Corn. Popea, I. Scurtu și George Stoian; — cu suficient 7: Șerban Borchina, I. Cadar, Eug. Muntean, N. Musca, G. Oltean, Sim. Păcurariu și I. Stoian. Comisarul guvernial s'a exprimat, că este pe deplin mulțumit cu examenul, accentuând, că cunoștințele împărțite de corpul profesoral și prestate de tinerime satisfac maximului, ce se poate aștepta în școlile medii.

Examen de maturitate. La gimnaziul din Beiuș au depus cu succes examenul de maturitate 18; au fost respinși 4 pe un an și 2 pe trei luni. Clasa VIII. a fost populată de 20 elevi, dintre care la examenul scripturist de maturitate 1 s'a retras.

Petrecheri. Tinerimea institutului teologic din Caransebeș invită la „Concertul împreună cu joc”, ce se va aranja în seara de Sâmbătă (29 Iunie st. v., în grădina hotelului „Pomul Verde”. Comitetul arangiator. Intrarea de persoană 40 cr., de familie 1 fl. Începutul la 8 ore seara. Venitul e destinat pentru fondul elevilor morboși a institutului diecesan. Suprasolviri se primesc cu mulțumire. Program: „Cântec de pădure”, cor de bărbai de Braun; „Dorul meu”, și „Știți tu mândro”, cântece populare, cor mixt (6 voci) arangiate de A. Sequeș; Motto: „Tatăl nostru”, cor mixt (6 voci) de A. Sequeș; „Serenada”, cor de bărbai, de Flondor; Cor mixt din opera Ione, de Petrella. După concert joc.

Tinerimea studioasă română din Lugoj invită la „Concertul” împreună cu dans, care se va aranja Mercuri, în 10 Iulie, st. n. 1895 în grădina hotelului „Concordia”. Începutul la 7½ ore seara. Prețul de intrare: pentru persoană 1 cor. 60 fl., pentru familie 4 cor. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice.

Arpád la Braşov. În şedința de ieri a municipiului Braşov a fost o lungă discuție asupra cererii ce a făcut guvernul, ca municipiitatea să dea un loc pe Tâmpa, unde cu privilegiul milleniului să se așeze statuia lui. Arpád. Și reprezentanții comunei au cedat! Bietul Arpád, cel puțin în formă de statuă va vedea și el Ardealul. Ear' căt despre Braşov, va fi scutit de trăsnet, căci acesta va avea în ce să se desearce: în bietul Arpád de pe Tâmpa!

Grindină. Ni-se scrie din Teiuș, că alaltăieri a căzut pe acolo o grindină mare de mărimea nucilor, care a nimicit cu totul grânele.

Venetic! „Egyetértés” și cu dînsul toate foile ungurești sînt pline de insulte la adresa consiliului comunal din Boroz-Inen, pentru-că acesta n'a dat drept de colonizare „patriotului” Tatár Imre. Îndosebi sînt „patrioții” supărați pe bravul preot d'acolo Vasile Balan, care a zis se nu prea se dea drept „veneticilor” a se așeza în satele românești, ci ei se meargă în Asia! — Foarte bine a zis părintele: uite, Zichy petrece de minune prin „patria strămoșească”!

Surse de apă minerală. „Timpul” scrie: Ni-se comunică dela Govora, că sonda-giul pentru descoperirea de noue surse minerale, despre care am vorbit în numărul nostru precedent, continuă cu mare activitate. Deja la o adâncime neînsemnată s'au constatat urme de apă minerală și petrol. Atingându-se în ziua de 14 Iunie adâncimea de 6875 metri limita unui strat de humă și de nisip, s'a văzut că apa din sondă, care înainte nu se urca mai sus de 12 metri dela suprafață, a început să crească repede. În câteva minute curgea deja peste gura sondei. Dl V. Pușcariu, inginer de mine, însărcinat cu conducerea stațiunii balneare Govora, aflându-se în timpul acesta la fața locului, a procedat îndată la facerea primelor observațiuni științifice și a constatat un debit de 9 metri cubi pe 24 de ore. Temperatura apei este de 11 centigrade, ear' densitatea 10. Pe cât știm, sîrguitorul inginer Pușcariu în urma studiilor făcute se aștepta la acest rezultat îmbucurător, cu toate-că pe locul unde a fost pusă sonda nu era nici un indiciu de apă minerală. În această sursă s'a constatat prezența iodului, care se presupune a fi chiar în mai mare cantitate de cât în izvorul cel vechi. Cunoștințele tehnice și nemărginita sîrguință a dlui Pușcariu sînt o garanție puternică, că lucrările de sondeaje dela Govora vor fi conduse cu activitate și destoinicie.

Învitare de abonament

la „TRIBUNA”.

Cu 30 Iunie v. 1895 expiră abonamentele pe semestrul I, pe cuartatul II. și pe luna Iunie.

Domnii abonați sînt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.
Abonamentul trilunar . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.

Este în interesul dîor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în care li-s'a trimis „Tribuna” până acum.

Administrațiunea.

MAI NOU.

Tovărășie.

„Pesti Napló” de azi aduce primul foileton al colaboratorului seu extern (din Londra) *Szeless Adorján*, cel care a comis atentatul contra statuei lui Hentzy. Primul dinamitar maghiar scrie despre nihiști, cu care a intrat în legături la Londra, promițând ca în curînd să scrie amănunte și mai interesante.

Va să zică foia guvernamentală maghiară are colaborator pe un dinamitar, împrietinit cu nihiștii. Frumoasă tovarășie!

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Praga, 5 Iulie n. (Telegr. part. a „Tribunei”). Slovaciilor sosiți se vada expoziția de aici sub conducerea dlui *Svetozar Hurban Vajansky*, li-s'a făcut o entusiastă primire.

Zagrab, 5 Iulie n. David Starcević, nepot și aderent al lui Dr. Anton Starcević, a fost exclus din clubul de drept public prin vot unanim luat, deoarece Dr. Anton Starcević a scris direcțiunii clubului, declarînd, că unde se află nepotul seu, nu va călca pragul. (Trebuie să așteptăm ziarul croate și sîrbesci pentru a afla adevăratul motiv al acestui conclud; căci în partidul bătrînului Starcević demult s'au produs desbinări serioase. Red. „Tribunei.”)

Belgrad, 5 Iulie n. Regele a primit demisiunea Cabinetului Nicola Cristici, încredințînd alcătuirea unui minister de coaliție dlui Simici, ministru-resident al Serbiei la Viena, care de cîta-vă vreme petrece în Belgrad. Simonici a primit însărcinarea cu condiție, că radicalii să fie reprezentați în noul guvern în proporțiune cu numărul voturilor.

Roma, 5 Iulie n. Între deputatul Marescalchi și subsecretarul de stat Galli se va face azi duel, pentru-că acest din urmă a insultat în Camera, pe celalalt cu numele de „mîncinos”.

Paris, 5 Iulie n. *Presidenul* „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor”, dl V. A. Urechia a trimis o invitație membrilor „Conferenței interparlamentare”, rugînd ca conferința să nu-și țină întrunirea sa dela 1896 în Budapesta.

Amsterdam, 5 Iulie n. Pe insula Iava s'a întemplat o inundare îngrozitoare, un adevărat potop. Multitudine de oameni s'au înecat.

Belgrad, 5 Iulie n. Se svonește, că dl Simici și-a depus mandatul de a construi un minister coalițional. Acum se fac negocieri cu Stoian Novacović pentru compunerea unui cabinet de progresiști.

Viena, 5 Iulie nou. „Corespondența Politică” vestește din Belgrad, că în ciuda refuzului dlui Novacović se va ajunge la compunerea unui cabinet de progresiști. De altă parte se ține de posibilă reconstruirea cabinetului actual, rămînd afară ministrul-president Cristici.

Bibliografie.

La librăria Institutul Tipografic T. L. Albini, Sibiu, strada Măcelarilor nr. 21, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

Ai plîns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu fl. —.50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu —.50
Pictori! De E. I. Alexandrescu —.50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu —.75
L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu —.50
De Braila la Gènes. Galop pentru piano de C. D. Belortu —.50
Sîrba Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan —.50
Sîrba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan —.50
Didi. Polca mazuca pentru piano de Ioan D. Burlan —.75
Isvorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide —.50
Linște. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide 1.—
Am plîns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo —.75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo —.75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi —.25
Institutele Unite. Vals pentru piano de Carol Decker 1.—
Sîrba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu —.50
Sîrba mirilor. De C. Dimitrescu —.50
Iubileul. Marș de Gh. Fotino —.75
Surorile. Hora de Gh. Fotino —.50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu —.50
Zéphir. Polca mazuca de G. Ionescu —.75
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel —.50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz —.50
Gavotte de la „Princesse „Marie”. De Michel Margaritescu —.75
„Introducere la psihofisică”, de Mihailescu 1.90
„Să auzim, toate —.25

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna în 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea din urmă.

Prețul mărfurilor.

Plata din Sibiu. Dela 5 Iulie nou. Grâu frumos hect. fl. 5.60 până 6.20; grâu mestecat hect. fl. 4.70 până 5.30; sîcără hect. fl. 3.60 până 4.—; orz hect. —.— până —.—; ovăs hect. fl. 2.40 până 3.—; cucuruz hect. fl. 5.60 până 6.—; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.60 până 2.—; sîmîntă de cânepă hect. fl. 4.50 până 5.—; mazêre hect. fl. 6.50 până 7.—; linte hect. 8.— până 8.50; fasole hect. fl. 6.— până 6.50; pîsat de grâu 100 chilo fl. 13.60 până 14.60; faină nr. 1 100 chilo fl. 13.80; faină nr. 2 100 chilo fl. 11.40 faină nr. 3 100 chilo fl. 10.—; sîlînă 100 chilo fl. 54.— până 58.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 56.— până 58.—; sîu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—; sîu de lumini 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sîu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sîpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fîn 100 chilo fl. 3.20 până 3.80; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carne de vițel chilo 35 până 40 cr.; carne de porc chilo 46 până 50 cr.; carnea de oaie chilo 28 până 30 cr.; ouă 10 cu 18 până 20 cr.

Călimdarul zilei.

24/6 Iunie 1895.

Italian: (†) Născ. Sf. Ioan B.
Gregorian: Isia Pro.
Soarele: răsare 3.46 apune 8.19 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 5 Iulie n. 7 ore dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediul lunar 724.7)	Diferența dintr-un zi	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
724.7	—1.9	+ 20.2	+31.0 — 8.2	OO

Din țeară 4 Iulie n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	țaria
Budapesta . . .	766	+ 18.4	—	—
Sătmar . . .	766	+ 19.3	S	2
Cluj . . .	764	+ 16.6	V	1
Orșova . . .	764	+ 18.1	V	2
Arad . . .	763	+ 21.5	SO	1
Pancsova . . .	764	+ 15.0	NO	3

Medicinae universae

Dr. P. Cioranu

Medic pentru boale de femei, Accoucheur și medic

la băile din [1256] 14—17

FRANZENSBAD

Stefanstrasse „Villa Königshof”.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Iulie n. 1895.

Sîmîntă		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
			dela	pînă		dela	pînă
Grâu							
Bănățenească nou		75			76		
Grâu dela Tisa		75			76		
Grâu „ Pesta		75			76		
Grâu de Alba-Reg.		75			76		
„ „ Bacfa		75			76		
Grâu ung. de Nord.		75			76		
Sîmîntă, vechi ori noue		Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.			
				dela	pînă	dela	pînă
Sîcără			70—72	5.65	5.71		
Orz		de nutreț	60—62	5.80	6.—		
„		de vîns	62—64	—	—		
„		de bere	64—66	—	—		
Orșas			39—41	6.40	6.70		
Cucuruz (porumb)		bînză,	75	6.75	6.80		
		de alt soi	75	6.—	6.05		
Meiu			—	—	—		
Hrișcă			—	6.—	6.60		
Mărar pe tîrîm.	Grâu	Sept.-Oct.	7.01		7.03		
	Cucuruz	Sept.-Oct.	6.19		6.21		
	Orșas	Sept.-Oct.	6.20		6.22		
	„	Sept.-Oct.	5.79		5.81		
Produse diverse		Soiul	Cursul				
			dela	pînă	dela	pînă	
Prețul pe 100 chilograme.	Sîm. de trif.	Lucernă ungurească	35.—	40.—			
	„	roșie	55.—	60.—			
	Oleu de rap.	rafinat					
	Uns. de porc	dela Pesta	53.—	54.—			
	„	dela țeară	—	—			
	Slănină	svețară	48.50	49.50			
	„	afumată	53.50	54.50			
	Sîu		—	—			
	Prune		—	—			
	Lictar	slavon, nou	13.25	13.75			
	„	bănățenească	17.—	17.50			
	Miere	brută					
Ceară	galbină străcurată						
Spirt	de Rosenau						
„	brut						
„	Drojdiițe de spirt						

Numai fl. 6

costă optico-acromaticul

Aparat de fotografie „EDISON“

nou inventat, cel mai de încredere, mai simplu și mai ieftin dintre toate sistemele de până acum. [1916] 5-6

„Edison“ ofere cele mai sigure garanții pentru funcționare excelentă și cele mai bune rezultate. Ori-și-cine poate face fără nici o cunoștință fotografii excelente. Nereușita eschisă pe lângă garanție conștientă.

„Edison“ este acomodat și pentru fotografii a la moment și e deci inevitabil pentru turiști, pictori, iubitori naturii și pentru petrecerea la țară. Aparatul, ce se poate așeza într-o elegantă casetă, costă cu plăc de uscat, hârtie de copiat, lanternă pentru camera obscură, mașină de copiat și cu toate utilitățile de fotografie cu tot **compl. fl. 6** împreună cu o instrucțiune amănunțită.

Manufactura fotografică ALFRED FISCHER, Viena, I., Adlergasse 12.
Prospecte gratis. — Expediția cu rambursă.

W. Libkowitz & Comp.,

Viena, I., Seilerstätte 17,
Agram, Ilica 30.

Bicicle Libkowitz, Brennabor și de ale fabricii de arme

[1270] 22-30

En gros. — En détail.

Pe bicicletele cumpărate dela noi se pot câștiga la noi

206 premii

în valoare de

21.155 coroane

Roate pneumatice à fl. 1.20. — Instrucțiune gratis.

Venzători și reprezentanți se caută pretutindeni.
Prețuri curente gratis și franco.

„FAGETANA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)

acoardă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

[1504] 19—

Direcțiunea.

BORSZÉK

in comitatul Csik, Transilvania.

Baie de primul rang.

Între nepătrunse păduri dese de brad 900 M. (2750 urme) peste suprafața mării.

Factori vindecători: climă înaltă subalpină, aer curat bogat în ozon, excelente izvoare vindecătoare de apă feroasă și liberă de fer conținând acid carbonic, băi reci cristaline conținând fer și acid carbonic, băi fieroase de mlaștină, băi de puțină conținând acid carbonic sau cetină de brad, institut admirabil aranjat de hidroterapie, masagiu și electricitate.

Borszék-ul e recomandat de autorități celebre din țară și din străinătate pentru: toate felurile de anemie, gâlbănare, boale de stomac și de intestine, conturbațiuni de digestiune, boale cronice de rinichi și vezică, tuse seacă, expectorații de sânge, catar de plămâni, catar cronic de laringe, boale de nervi, boale femești, scrofule, reumă și podagră, mai ales însă ca băi întăritoare și oțelitoare.

Inceputul sezonului la 15 Iunie, durată până la 15 Septembrie.

Călătoria la Borszék: Oaspeților sosiți în gara dela Reghinul-săsesc le stau la dispoziție pentru călătoria mai departe cașe comode de ale întreprinderii de diligență obligată prin contract. Călătoria se face fără întreruperi mari schimbându-se caii. Prenotările (pentru locuri singuratic sau cașe întregi) sunt a se adresa prin scrisoare sau telegraf la întreprinzătorul:

Miklós-Görög, Szász-Régen. — Prețurile sunt regulate.

Renumita apă minerală de Borszék se umple și se astupă cu cele mai excelente aparate moderne și se pune în vânzare limpede ca cristalul în deplina ei putere rectoritoare și mănătoare.

Recunoscută de cea mai curată și mai sănătoasă apă minerală naturală.

Dreptul de vânzare exclusivă a apei noastre îl are bine reputata firmă **Lazár & Verzár în Brașov** (Brassó), și deci toate comanda sunt a se adresa la numita firmă, care le execută în cel mai prompt și mai convenabil mod ab Borszék sau Reghinul-săsesc.

Comande mai mici pentru consum privat execută și direcțiunea subscrisă.

Cu prospecte amănunțite și deslășiri precise servește cu toată prevenirea direcțiunea băilor sau medicul balnear **Dr. Johann von Szilvási.** [1896] 10-15

Postă și telegraf în loc.

Borszék, Iunie 1895.

Direcțiunea băilor și a stabilimentului.

Nr. 631/1895. [2144] 3-3

Edict de licitațiune.

Prin subscrisa primărie se face cunoscut celor interesați că dreptul de folosință, exploatarea petrii de zidit (pentru ori-ce trebuință de edificare) din hotarul Porcești, p. u. Sebeș, stațiune a căii ferate în comitatul Sibiului) în locul așa numit „Dealul ciorului“ și în „Valea lui Frate“, această din urmă peatră albă, se va da în licitațiune publică pe un period de 6 (șese) ani.

Licitarea se va ține în 14 Iulie st. n. în cancelaria comunală la 3 oare p. m.

Condițiunile de licitare se pot vedea în oarele de oficiu în cancelarie.

Prețul strigării de un metru cubic se statorțește cu (40) patruzeci cr. Vadiul separat 100—100 fl. se va depune, și care se va ști în rata de urmă.

Oferte se primesc în plic închis prevăzută cu 50 cr. timbru, în care se va înscrie prețul cu cifre și litere, deobligându-se la îndeplinirea condițiunilor statorite cu 10 puncte.

Contractul se va încheia după aprobarea licitațiunii din partea reprezentanții, care pentru anteprenori intră numai decât în vigoare, și pentru comună numai după aprobarea forurilor mai înalte.

Porcești, 27 Iunie 1895.

Oficiul comunal:

Ioan Bentia, not. Toma Filipp, jude.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentală

Sistemul nervos

și sexual turburat

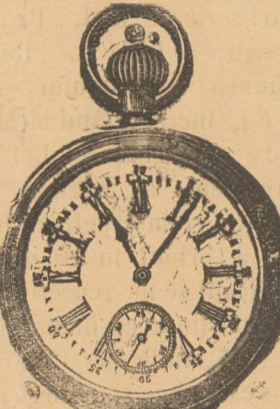
precum și vindecarea radicală a acestuia. Se trimite sub plic pentru 60 cruceri în marce postale. [416] 25-50

Eduard Bendt, Braunschweig.

Nici când în viață NU SE MAI DĂ

rara ocașie a pute cumpăra numai pentru fl. 4.25

următoarea admirabilă colecție de mărfuri:

10 bucăți fl. 4.25

10 bucăți fl. 4.25

1 ciornic prima „anker-remontoir“, punctual cu garanție pe 3 ani;
1 lanț fin, imitație de aur, cu verigă de siguranță și carabin;
2 inele, imitație de aur, de cel mai nou fason cu briliante, peruze și rubine imitate;
2 butoni pentru mangete, aur dublă mecanism prevetă;
1 frumoasă broșă pentru dame, fason de Paris;
2 butoni pentru cămașă (chemisett) aur imitat.

Toate aceste 10 bucăți practice costă laolaltă numai fl. 4.25.

Pe lângă aceste se mai dă gratis o surprindere deosebită, pentru-ca firma mea să fie pururea ținută în memorie.

Comandați repede, până când depositul mai e prevăzută, căci o asemenea ocașie nici-când nu se mai întoarce.

Expediția se face la adresa ori-și-cui pe lângă rambursă.

Neconvenind, banii se restituie cu pre-venire, încât ori-ce risc este exclus pentru cumpărător. [1792] 6-6

Se procură singur și numai prin firma

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse 12.

Băile Herculane (Mehadia)

(Herkulesfürdő, Ungaria). [1852] 6-10

Stațiune de cale ferată, postă și telegraf.

Renumite therme

de pucioasă și sare cu temperatură terestică de 55° C.

Începutul sezonului la 1 Maiu.

Loc de cură climatică. — Gimnastică suedică și masagiu. — Băi electrice. — Hidroterapie. — Rendez-vous internațional. — Situațiune admirabilă în valea romantică a Cernei. — Promenade și locuri de excursiuni. — Climă favorabilă. — Situațiune scutită de vânt. — Aer ozonic și liber de praf. — Palaturi de băi, hoteluri splendide. — Salon de cură. — Luminatiune electrică. — Musică proprie. — Orpheu (Teatru Variété).

Medici români.

Consultațiuni în toate limbile europene.

Funcțiune cu trenul Express, Orient-Express; dela Orșova cu năile dunărene.

Bilete cu prețuri reduse. Frecuența în anul 1894: 10.000.

Nur echt mit dieser Marke. Die stärke und schellste Art. Kraken, Manschetten, Hemden etc. mit wenig Mühe zu stärken, ist allen diejenige mit Mack's Doppel-Stärke. Jeder Versuch führt zu dauernder Benutzung. Universal vorräthig in Oesterreich, 8, 10 und 50 Kr. General-Depot für Österreich: Ungarn, etc. Gottlieb Tsch. in Wien III.

[1613] 4-10

Un comptoarist

care vorbește și scrie perfect limba română și maghiară se acceptază imediat la [2190] 2-6

Andreas Rieger,
Prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer în Sibiu.

Reflectanții, care sunt sau au fost aplicați în vre-o cancelarie advocațională, sunt preferiți. Salar după înveceală! Condiție sigură și stabilă!

Recunoscută de cea mai bună hârtie de țigări franțoească este

„LE GLORIA“

de [2267] 35-50

Iosif Bardou & Fils,

Perpignan-Paris.

60 medaile de aur, 16 diplome de onoare, 20 diplome „Hors Concours“.

„LE GLORIA“ hârtie de țigări întrece necondiționat pe toate celelalte hârtii de țigări existente în bunătațe și finețe.

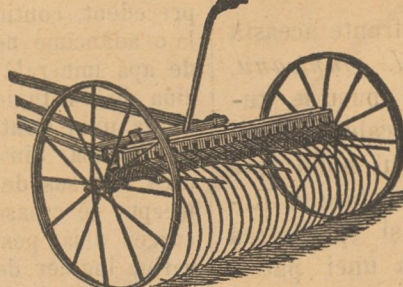
„LE GLORIA“ este numai atunci când pe fiecare cărtică se prevede firma „Joseph Bardou & Fils“ ca inscripțiune.

„LE GLORIA“ hârtie de țigări se capătă cu marginile atât lustruase cât și dințate (perforate).

„LE GLORIA“ se vinde și în tuburi de o analitate ne mai pomenită până acum de excelentă.

„LE GLORIA“ hârtie de țigări și tuburi se capătă în toate prăvăliile „Nürnberg și hârtie en gros“ precum și la trafici.

Nou!

Nou!

Greble de fân construite de mine

foarte solid lucrate.

Prețul: cu 22 dinți v. a. fl. 40. — pro bucată ab gara din loc.

Andreas Rieger,

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer, Sibiu. [2191] 2-3

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.